

ΤΟ ΠΡΟΤΙΜΟΜΕΝΟ ΧΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ Η ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΛΕΥΡΙΩΣΗ

Αρχική > Ανάπτυξη Παιδιού > ΤΟ ΠΡΟΤΙΜΟΜΕΝΟ ΧΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ Η ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΛΕΥΡΙΩΣΗ

Ανάπτυξη Παιδιού

Δυσπραξία - δυσγραφία

5 Νοεμβρίου 2013

Αναζήτηση

Αναζητήστε κάτι

Κατηγορίες άρθρων

[Ανάπτυξη Παιδιού](#)

[Αυτισμός](#)

[Γιατί εμείς έτσι τα βλέπουμε - Κάποιες σκέψεις](#)

[Διαγνωστικά Τεστ](#)

[Διάσπαση Προσοχής](#)

[Διαταραχές Αισθητηριακής Επεξεργασίας](#)

[Δυσκολίες στη Μάθηση](#)

[Δυσπραξία - δυσγραφία](#)

[Εκδόσεις του Κέντρου](#)

[Εφημερίδα](#)

[Θεραπευτικά Τμήματα](#)

[ΠΑΘΗΣΕΙΣ](#)

[Προβλήματα Λόγου - Ομιλίας](#)

[Στόχοι της Εταιρείας](#)

[Σύνδρομα](#)

[Ψυχολογία Παιδιού - Γονέων](#)

0
SHARES

f Share

🐦 Tweet

(ένα άρθρο για γονείς, εκπαιδευτικούς και ειδικούς)

Αλεξάνδρου Στράτος. Κέντρο Προσέγγιση.

-«Το παιδί μου είναι δεξιόχειρας ή “ζερβοκουτάλας”»

-«Μου είπαν ότι είναι λάθος να γράφει με το αριστερό»

-«Όταν ήμουνα μικρή μου άλλαξαν χέρι και δεν έπαθα και τίποτα»

-«Οι δεξιόχειρες είναι πιο επιδέξιοι»

-«Ποιο χέρι να πλευριώσω στο παιδί μου; »

-«Το παιδί μου είναι αμφίχειρας»

-«Γράφει με το δεξί αλλά κόβει με το αριστερό! Γίνεται!»

-«Δεν ξέρω ποιο χέρι έχει πρ

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies.](#)

-«Γιατί λένε ότι το Σχολείο είναι φτιαγμένο για δεξιόχειρες; »

-«Λένε ότι οι αριστερόχειρες είναι πιο ευαίσθητοι από τους δεξιόχειρες»

-«Λένε ότι οι απλευρίωτοι θα βγάλουν μαθησιακές δυσκολίες! Είναι αλήθεια;»

Ερωτήσεις που συχνά έχετε ακούσει από τους γονείς και που πολύ συχνά ο Εργοθεραπευτής και θα κληθεί να απαντήσει σε γονείς με το βασικό ερώτημα για την πλευρίωση του παιδιού τους. Ας δούμε στη συνέχεια τι σημαίνουν όλα αυτά;

1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΡΟΤΙΜΩΜΕΝΟ ΧΕΡΙ

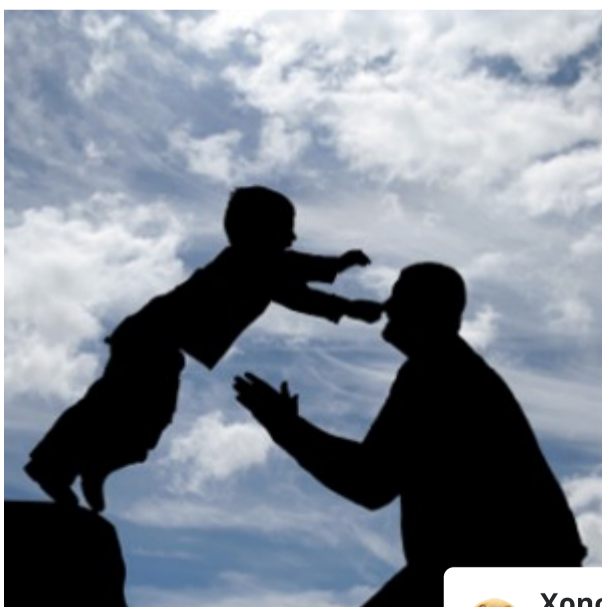
«Πλευρίωση (ή “πλευρικότητα” ή “πλευρίωση” ή “πλευρική κυριαρχία” ή “πλευρική επικράτηση” ή “εγκεφαλική επικράτηση” ή “εγκεφαλική ασυμμετρία” ή “πλαγιοποίηση” ή “πλευροποίηση”), ονομάζουμε τις καταστάσεις λειτουργικής ασυμμετρίας που παρατηρούνται σε σωματικό επίπεδο και εκδηλώνονται κατά τη διάρκεια των αυθόρμητων ή των κατευθυνόμενων κινήσεων. Αναφερόμαστε στον τρόπο με τον οποίο είναι οργανωμένες οι λειτουργίες από τον εγκέφαλο» (Σταύρου 2010). Ή αλλιώς, πλευρίωση ονομάζεται η κυριαρχία της μιας πλευράς του σώματος (μάτι, χέρι, πόδι και αυτί), η οποία ονομάζεται ενεργητική.

Σε συνέπεια: «Κυριαρχία του χεριού (hand dominance), είναι η προτίμηση του ενός χεριού για να εκτελέσει λεπτές και αδρές κινητικές δεξιότητες, όπως το γράψιμο, το φαγητό, το κόψιμο, το πιάσιμο και πέταγμα μπάλας, το βίδωμα, το κούμπωμα» (Amanda Morin 2012). Αν το δεξί χέρι ενός παιδιού είναι κυρίαρχο, τότε αναφέρεται ως «δεξιόχειρας», αν είναι η αριστερή, τότε αναφέρεται ως «αριστερόχειρας» .

Η μεγαλύτερη πλειονότητα των ανθρώπων (περίπου το 90 % του πληθυσμού) είναι δεξιόχειρες, ενώ μόλις το υπόλοιπο 10% του πληθυσμού είναι αριστερόχειρες. Επίσης, ένα ελάχιστο ποσοστό του πληθυσμού (1% έως 2% από άλλους συγγραφείς) χρησιμοποιούν κάθε χέρι εξίσου καλά (είναι “αμφιδέξιοι”), κάτι που κύρια στην Νηπιακή ηλικία δεν θεωρείται καθόλου λειτουργικό (εάν το παιδί ανταλλάσσει τα χέρια στις δραστηριότητες λεπτής κίνησης, να ξέρετε ότι είναι συχνή στα μικρά παιδιά, αλλά όχι και στα παιδιά ηλικίας Νηπίου).

2. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ

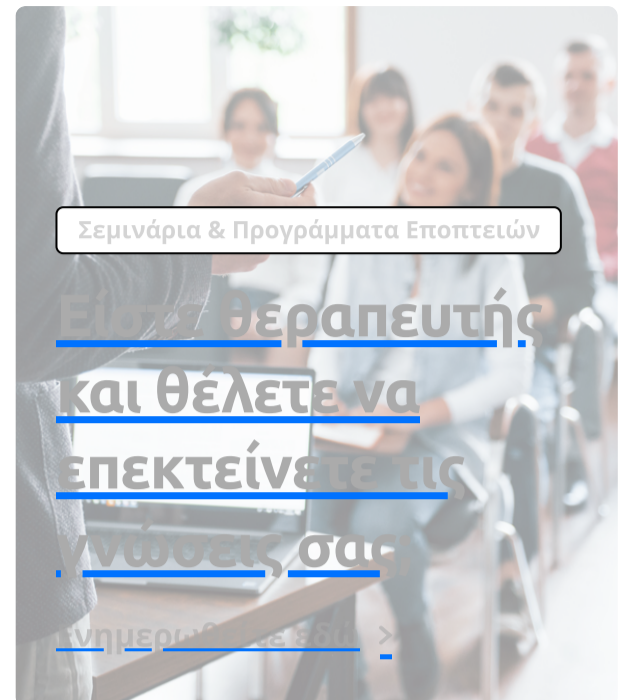
Η πλευρίωση, στην ουσία αποτελεί την απαρτίωση της εικόνας του σωματικού σχήματος του παιδιού, δεξιότητα απαραίτητη για την ψυχοκινητική και ψυχοσυναισθηματική του ανάπτυξη. Έτσι λοιπόν, η εικόνα του σώματος και η γνώση του σώματος, μέσω της πλευρίωσης μπαίνει στο τελευταίο στάδιο ανάπτυξης της ικανότητας να εκτελεί, να σκέφτεται, να οργανώνει την

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

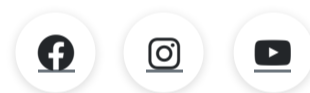
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ EDUCATION

προσέγγιση
στη δυσκολία, στο παιδί, στην οικογένεια

Κοινωνικά δίκτυα

αφηρημένα σύμβολα (όπως είναι τα γράμματα). Η ψυχοσωματική λειτουργία στο παιδί συνδέεται με τη χωρο-χρονική του οργάνωση και την πλευρίωση, που προσδιορίζουν τον τρόπο διαμέσου του οποίου το παιδί αναπαριστά την αντικειμενική πραγματικότητα. Η πλευρίωση, μαζί με την διπλή σκέψη, είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της ανθρώπινης ψυχο-νοητικής λειτουργίας. Χάρης λοιπόν στην πλευρίωση, ο άνθρωπος χωρίζει το χώρο σε μπροστά-πίσω, δεξιά-αριστερά, ψηλά-χαμηλά μέσω των τριών αξόνων του χώρου και μέσω επίσης μίας κυρίαρχης πλευράς και μίας δευτερεύουσας, επιλογή απαραίτητη για τη δόμηση της ταυτότητας του κάθε ατόμου.

3. Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ

Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις σχετικά με το πότε εγκαθίσταται η κυριαρχία στο χέρι. Οι περισσότεροι ειδικοί συμφωνούν ότι στο βρέφος πολύ συχνά εμφανίζεται η προτίμηση του χεριού (στους 6-8 μήνες), η οποία όμως γρήγορα κρύβεται και πάλι, αφού η έννοια του κινητικού συστήματος του παιδιού είναι η ανάπτυξη της αμφιπλευρικότητας ώστε να μπουσουλήσει (αλήθεια έχετε διερωτηθεί πόσα παιδιά με καθυστερημένη πλευρίωση δεν μπουσουλήσαν;) και να περπατήσει ανεξάρτητα. Η ουσιαστική προτίμηση αρχίζει να εμφανίζεται στις ηλικίες μεταξύ των 3 και 4 χρόνων, και ότι τα περισσότερα παιδιά που εισέρχονται στο Νηπιαγωγείο (ηλικίας 5-6 ετών) έχουν δημιουργήσει μια σαφή προτίμηση στο χέρι.

Οι παράγοντες που θα παίξουν ρόλο στην προτίμηση του χεριού, χωρίζονται σε δύο παράγοντες: (α) Γενετικοί (ή αλλιώς πρωτογενείς) και (β) περιβαλλοντικοί (ή αλλιώς δευτερογενείς).

(α). Γενετικοί παράγοντες. Η πλευρίωση ως τάση είναι σαφώς προκαθορισμένη από το γενετικό υλικό του παιδιού. Αυτό αποδεικνύεται τόσο από την έρευνα σε μονωζυγωτικά δίδυμα όσο και από τους γονείς που είναι αριστερόχειρες και το ποσοστό της αριστεροχειρίας στα παιδιά τους είναι 4πλάσιο του μέσου όρου. Είναι λοιπόν γενετικά προκαθορισμένη, τόσο η πλευρίωση, όσο και η ηλικία εγκατάστασης της.

(β). Περιβαλλοντικοί παράγοντες: Πολλά παιδιά στην Ελλάδα (κύρια μέχρι πριν από 20-25 χρόνια) «καταπιέστηκαν» να γράψουν με το δεξί, ενώ χρησιμοποιούσαν το αριστερό χέρι τους (γενικά στην Ελλάδα η λέξη «αριστερό» ήταν για πολλούς λέξη ταμπού). Εάν ο εγκέφαλος καταπιεστεί να χρησιμοποιήσει την μία κινητική του πλευρά, αναγκαστικά θα χρησιμοποιήσει την άλλη (με υψηλό τίμημα όμως όπως θα δούμε στη συνέχεια). Ακόμη όμως και χωρίς ουσιαστική «καταπίεση», μπορεί να αλλάξει μερικές φορές η προτίμηση του χεριού σε ένα παιδί. Ως συνηθέστερες αιτίες, η βιβλιογραφία αναφέρει: Ατύχημα (πχ κάταγμα, έγκαυμα κλπ) σε ένα χέρι στις ηλικίες 4-6 ετών, δυσκολίες στην οπτική λειτουργία (πχ στραβισμός) όπου δυσκολεύεται ο οπτικοκινητικός συντονισμός λόγω δυσκολιών στην διόφθαλμη όραση, παρουσία συμμαθητή (πχ αριστερόχειρα) στα δεξιά του παιδιού με προτίμηση δεξιού χεριού στην καθημερινή σχολική ρουτίνα (τράκαραν τα χέρια τους), παρουσία φυσικού εμποδίου (πχ τοίχου) στα δεξιά του φαγητού (περιορισμένες ευ-

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

Στην ουσία η πλευρίωση είναι μία φυσιολογική λειτουργία του εγκεφάλου. Συνήθως η πλευρίωση του χεριού σημαίνει αντίθετη πλευρίωση του εγκεφάλου (δεξιά πλευρίωση σημαίνει αριστερή εγκεφαλική κυριαρχία και αντίστροφα). Λέμε όμως τη λέξη συνήθως, γιατί δεν συμβαίνει πάντα αυτό. Ας δούμε όμως τη λειτουργία του εγκεφάλου:

Στην ηλικία των 5 περίπου ετών, ο εγκέφαλος προχωρά στο σύμπτωμα της «απόπτωσης» (Thomas H. Gillingwater) των νευρικών κυττάρων. Στην ουσία πρόκειται για μία διαδικασία «ξεφορτώματος» εγκεφαλικών κυττάρων (θανάτου) από την πλευρά που δεν θα είναι κυρίαρχη, με σκοπό τη βελτίωση της εξειδικευμένης λειτουργίας του. Έτσι, το επικρατούν ημισφαίριο στην ουσία θα έχει μεγαλύτερο όγκο. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο εγκέφαλος δεν θα χρησιμοποιεί και τα δύο του ημισφαίρια κατά την επεξεργασία των πληροφοριών. Το μεσολόβιο, είναι η βασικότερη περιοχή του εγκεφάλου, μία πυκνή ζώνη 200-250 εκατομμυρίων νευρικών ινών όπου μέσω αυτού τα ημισφαίρια επικοινωνούν μεταξύ τους. Χάρης σε αυτό, τα μηνύματα της αριστερής πλευράς του σώματος (που καταλήγουν στις δεξιές πλευρές του ημισφαιρίου), ενώνονται με τις πληροφορίες από τη δεξιά πλευρά του σώματος (που καταλήγουν στις αριστερές πλευρές του ημισφαιρίου) για να ενωθούν σε ένα μήνυμα που θα αναλάβει η «γενική ερμηνευτική περιοχή» να το ερμηνεύσει. Είναι λοιπόν κατ' ουσίαν λάθος να υποστηρίξουμε ότι το αριστερό ημισφαίριο ή το δεξί ημισφαίριο είναι κυρίαρχο, γιατί το κάθε ημισφαίριο έχει τις δικές του λειτουργικές ιδιαιτερότητες. Με βάση αυτό, ο σωστός όρος για την οργάνωση των ημισφαιρίων είναι η «λειτουργική ασυμμετρία» (Sperry). Έτσι, για παράδειγμα, όταν μιλάμε για τη γλώσσα, στο 95 % των δεξιόχειρων, η αριστερή πλευρά του εγκεφάλου κυριαρχεί για τη γλώσσα, αλλά και στο 60-70% των αριστερόχειρων, η αριστερή πλευρά του εγκεφάλου χρησιμοποιείται για τη γλώσσα.

4. ΗΜΙΣΦΑΙΡΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ

Πολύς λόγος γίνεται ανάμεσα στους Νευρολόγους και τους Νευρο-ψυχολόγους για τις εξειδικευμένες λειτουργίες του κάθε ημισφαιρίου. Η αλήθεια είναι ότι ο αποκλεισμός του μεσολοβίου μετά από εγχειρήσεις για αντιμετώπιση επιληπτικών κρίσεων, μας βοήθησε να ξεχωρίσουμε τις λειτουργίες των δύο ημισφαιρίων. Σε αυτό το άρθρο θα γίνει απλά περιληπτική περιγραφή των λειτουργιών του κάθε ημισφαιρίου, σε κάποιο άλλο όμως θα γίνει πολύ πιο λεπτομερής.

Ας δούμε λοιπόν όμως για ποια πράγματα είναι υπεύθυνο το κάθε ημισφαίριο του εγκεφάλου:

Αριστερό Ημισφαίριο Γραμμική επεξεργασία – Δεξί ημισφαίριο Ολιστική

Επεξεργασία: Η αριστερή πλευρά του εγκεφάλου επεξεργάζεται πληροφορίες με γραμμικό τρόπο από το μέρος προς το σύνολο (βάζει τα κομμάτια σε σειρά και με αυτά οργανώνει μια λογική σειρά για να εξάγει συμπεράσματα). Το δεξί ημισφαίριο επεξεργάζεται ανάποδα από το ολόκληρο σε μέρη (ολιστικός τρόπος) .

Αριστερό Ημισφαίριο Διαδοχική Επεξεργασία – Δεξί ημισφαίριο Τυχαία

Επεξεργασία: Η αριστερή πλευρά του εγκεφάλου σκέφτεται σε ακολουθία – σε σειρά και φτιάχνει προγράμματα. Αντίθετα, η δεξιά πλευρά επεξεργάζεται τυχαία χωρίς καλές προτεραιότητες.

Αριστερό Ημισφαίριο Λογική επεξεργασία – Δεξί ημισφαίριο Διαισθητική

επεξεργασία: Ο αριστερός εγκ

λογικό τρόπο χρησιμοποιώντ

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

πρόβλημα στηριζόμενο στη λογική απόδειξη. Αντίθετα, η δεξιά πλευρά χρησιμοποιεί κύρια τη διαίσθηση (αίσθηση ότι κάτι είναι σωστό ή λάθος).

Αριστερό Ημισφαίριο Λεκτική Επεξεργασία – Δεξί ημισφαίριο μη – λεκτικής

Επεξεργασία: Ο αριστερός εγκέφαλος χρησιμοποιεί λόγια για να εκφραστεί.

Αντίθετα, η δεξιά πλευρά μπορεί να γνωρίζει τι σημαίνουν, αλλά να δυσκολεύεται να βρει τις σωστές λέξεις και είναι πολύ καλύτερος στις οπτικοχωρικές και τις κιναισθητικές έννοιες.

Εδώ θα πρέπει να επαναλάβουμε ότι (α) δεν είναι υποχρεωτικά πλευριωμένος στο αριστερό ημισφαίριο ένας δεξιόχειρας και αντίστροφα και (β) η ουσιαστικότερη εργασία του εγκεφάλου είναι αυτή του συνδυασμού των πληροφοριών από τα δύο ημισφαίρια (η μεσολοβιακή λειτουργία), παρά η ουσιαστική πλευριωμένη λειτουργία. Δυστυχώς όμως η ουσία είναι πως όταν έχουμε να κάνουμε με παιδί που η προτίμηση του χεριού του είναι αντίστοιχη με μεγαλύτερη μάζα στο ίδιο ημισφαίριο, τότε υπάρχει συγχυτική εικόνα ως προς τη μάθηση με σκληρούς τομείς επιμενουσών μαθησιακών και κινητικών δυσκολιών.

5. ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΤΟ ΠΡΟΤΙΜΩΜΕΝΟ ΧΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΑΣ.

Υπάρχουν δύο τρόποι να εξεταστεί η πλευρίωση σε ένα παιδί:

Όσον αφορά την ημισφαιρική πλευρίωση, ο ευκολότερος τρόπος είναι η μέτρηση της μάζας των δύο ημισφαιρίων μέσω MRI. Είναι απαραίτητη μία τέτοια τόσο οικονομικά ακριβή εξέταση; Μόνον εάν ζητηθεί από έναν Παιδονευρολόγο λόγω ισχυρής επιμονής στη μη εμφάνιση προτιμώμενης πλευράς ή άλλων υπονοιών.

Ο δεύτερος τρόπος είναι η αντικειμενική παρατήρηση. Κατά τη διάρκεια της εξέτασης ελέγχεται η ποιότητα εκτέλεσης πράξεων από την αριστερή και δεξιά πλευρά του σώματος. Πολλοί γονείς και ειδικοί μιλούν για την προτίμηση χεριού ελέγχοντας μόνο το γράψιμο του παιδιού. Αυτό είναι ένα πολύ συχνό αλλά και μεγάλο λάθος. Στην ουσία το γράψιμο του παιδιού (με την διαδικασία γραμμάτων), αποτελεί μόνο δύο από τις δεξιότητες που θα παίξουν ρόλο στο ποια πλευρά προτιμά το παιδί. Ας δούμε 30 προτεινόμενα πράγματα που μπορείτε να εφαρμόσετε στο παιδί ώστε να διακρίνετε την προτιμώμενη πλευρά στο χέρι του:

-Με ποιο χέρι ρίχνει ένα μπαλάκι (του τένις) σε σας;

-Με ποιο χέρι προσπαθεί να πιάσει ένα μπαλάκι (του τένις) που του πετάτε;

-Με ποιο χέρι πετάει το μπαλάκι για να βάλει καλάθι;

-Με ποιο χέρι σηκώνει ένα βαρύ αντικείμενο;

-Με ποιο χέρι βάζει αντίσταση (πχ παιδικό μπρα-ντε-φερ);

-Με ποιο χέρι πετάει μία πέτρα μακριά στη θάλασσα;

-Με ποιο χέρι καθαρίζει το τζάμι με ένα πανί;

-Με ποιο χέρι τραβάει τη σκανδάλη σε ένα πιστολάκι ή πατάει ένα σπρέι;

-Με ποιο χέρι παίρνει το πατατάκι από το σακούλι και με ποιο κρατάει το σακούλι;

-Με ποιο χέρι χρησιμοποιεί ένα κουτάλι ή ένα πιρούνι;

-Με ποιο χέρι τρώει μία τυ

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

- Με ποιο χέρι καλεί από το κινητό σε ένα τηλέφωνο (πληκτρολογεί τα ψηφία);
- Με ποιο χέρι δείχνει τις κάρτες που του ζητάτε;
- Με ποιο χέρι κρατάει το ψαλίδι για να κόψει;
- Με ποιο χέρι απομονώνει τα δάκτυλα που του ζητάτε (πχ βγάλε μου 3 δαχτυλάκια);
- Με ποιο χέρι πατάει ένα πλήκτρο στον υπολογιστή;
- Με ποιο χέρι αλοιφεί με μαχαιράκι βούτυρο σε φρυγανιά;
- Με ποιο χέρι πιάνει ένα αντικείμενο από το πάτωμα ή στο τραπέζι ή από ένα ύψος όταν βρίσκεται στη μέση μπροστά του;
- Με ποιο χέρι χειρίζεται το ποντίκι στον υπολογιστή;
- Με ποιο χέρι γράφει το όνομά του;
- Με ποιο χέρι γράφει γραμματάκια που γνωρίζει;
- Με ποιο χέρι γυρνάει τις σελίδες σε ένα βιβλίο ή το ξεφυλλίζει;
- Με ποιο χέρι κρατάει το μολύβι για να το ξύσει με μία ξύστρα;
- Με ποιο χέρι σβήνει με μία γόμα;
- Με ποιο χέρι χτίζει ένα πύργο με κύβους;
- Με ποιο χέρι βιδώνει με ένα κατσαβίδι;
- Με ποιο χέρι ξεβιδώνει το μπουκάλι με το νερό;
- Με ποιο χέρι κλειδώνει - ξεκλειδώνει την πόρτα;
- Με ποιο χέρι ανεβάζει - κατεβάζει το φερμουάρ του;
- Με ποιο χέρι ξετυλίγει μία καραμέλα;

Τις ασκήσεις αυτές είναι καλό να τις εφαρμόσετε 2-3 φορές σε διάστημα μισής ώρας ώστε να έχετε πιο ουσιαστικά αποτελέσματα. Εάν το παιδί εμφανίζει ένα ποσοστό 55%-45% στην προτίμηση χρήσης του χεριού, τότε μιλάμε για μη ολοκληρωμένη πλευρίωση που όμως υπάρχει. Εάν δεν εμφανίζει πλευρίωση, αυτό σημαίνει ότι ο εγκέφαλος δεν έχει ακόμη επιλέξει την εξειδίκευση.

6. ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΠΛΕΥΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

Οι διαταραχές ή η καθυστέρηση στην προτίμηση του χεριού, συναντιέται σε πολλές αναπτυξιακές παθήσεις (Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος, Νοητική Καθυστέρηση, Μαθησιακές Δυσκολίες, Σύνδρομο Διάσπασης Προσοχής, Ειδική Γλωσσική Διαταραχή). Η κυριότερη από αυτές, είναι η «Αναπτυξιακή Διαταραχή του Συντονισμού των Κινήσεων» (Developmental Coordination Disorder – DSM V).

Στην ουσία, οι διαταραχές στην προτίμηση χεριού, έχουν τη ρίζα τους σε σημαντικές δυσκολίες στον αμφίπλευρο συντονισμό, είτε στο συμμετρικό (symmetrical) όπου τα δύο χέρια καλούνται να κάνουν το ίδιο (πχ πιάνω μία μεγάλη μπάλα) είτε στον «ασύμμετρο» (asymmetrical) όπου το κάθε χέρι καλείται να κάνει κάτι διαφορετικό (πχ τραβάω ένα σκοινί). Επίσης, πολύ συχνά αυτά τα παιδιά έχουν δυσκολίες τόσο στον καθορισμό του κέντρου βάρους (στατική ισορροπία) όσο και στην ικανότητα περπατήματος, αλλαγής θέσης, δυναμικό τρίγωνο εργασίας),

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

γραμμής (το δεξί χέρι πχ να περάσει στην αριστερή πλευρά του σώματος). Επίσης όμως, όπως προαναφέρθηκε, στην απουσία πλευρίωσης, πλήττεται σημαντικά το σωματικό σχήμα (συχνό φαινόμενο σε παιδιά με νοητική καθυστέρηση και αναπτυξιολογικές δυσκολίες), με αποτέλεσμα σημαντικές δυσκολίες τόσο στην ανάπτυξη της ταυτότητας του ατόμου (αυτο-εικόνα), όσο και στην χωρική βιωματική του τοποθέτηση.

7. ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

Για την ενίσχυση ή την ανάδειξη προτιμώμενου χεριού, υπεύθυνος για να αξιολογήσει και να καταστρώσει πρόγραμμα είναι ο Εργοθεραπευτής. Αρχικά, σε συνεργασία με Παιδο-νευρολόγο θα πρέπει να εντοπιστούν εάν υπάρχουν και άλλες αναπτυξιολογικές δυσκολίες στο παιδί που επηρεάζουν την εμφάνιση της προτίμησης (ψυχοκινητική καθυστέρηση, εγκεφαλική δυσλειτουργία, ανωριμότητα, δυσπραξία κλπ) και επίσης με Οφθαλμίατρο ή Οπτομέτρη εάν υπάρχουν κάποιες δυσκολίες στην οπτική ικανότητα του παιδιού. Μην ξεχνάμε ότι πολλές φορές η μη εγκατάσταση προτίμησης χεριού μπορεί να είναι η κορυφή του παγόβουνου μίας άλλης υποβόσκουσας σημαντικότερης αναπτυξιακής δυσκολίας όπως προαναφέρθηκε.

Η βασική αρχή είναι μία: Ενισχύουμε την προτίμηση του χεριού εάν κριθεί ως αναδυόμενη και ενισχύουμε τις δεξιότητες αμφίπλευρου συντονισμού εάν δεν είναι αναδυόμενη (οι αμφίπλευρες συντονιστικές δεξιότητες του παιδιού έχουν τεράστιο αντίκτυπο στο πώς αναπτύσσεται η κυριαρχία του χεριού του). Αξίζει να επαναληφθεί: Η πλευρίωση είναι μία εγκεφαλική διαδικασία. Θα εμφανιστεί όταν και όποτε αποφασίσει ο εγκέφαλος. Η βασικότερη όμως διευκόλυνση που μπορούμε να κάνουμε είναι να βελτιώσουμε την στασική και αμφίπλευρη δεξιότητά της κίνησης και τη μεσολοβιακή λειτουργία.

Οι τομείς λοιπόν παρέμβασης του Εργοθεραπευτή σε συνεργασία με τον γονέα θα πρέπει να είναι οι εξής:

- Αμφίπλευρικότητα (αμφίπλευρος συντονισμός τόσο συμμετρικός, όσο και ασύμμετρος)
- Δραστηριότητες μέσης γραμμής
- Δραστηριότητες περάσματος μέσης γραμμής
- Βελτίωση σωματικού σχήματος
- Βελτίωση των βασικών τομέων αισθητηριακής επεξεργασίας (αφή, ιδιοδεκτικότητα, αιθουσαία λειτουργία)
- Δραστηριότητες ημισφαιρικής εξειδίκευσης (κατασκευαστικές, οπτικοχωρικές, σειροθετικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, μουσικές, μνημονοτεχνικές κλπ)
- Χωρικής προσαρμογής για την διευκόλυνση της χρήσης της προτιμώμενης πλευράς (πού τοποθετούνται τα αντικείμενα και οι απαιτήσεις στο χώρο)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1. «Το παιδί μου δεν έχει εμφανίσει ακόμη κυρίαρχο χέρι και είναι 5 ετών. Ξεκινάει δραστηριότητες με το ένα χέρι και συνεχίζει με το άλλο ή ξεκινάει τότε με το δεξί και

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι ερωτήσεις που πρέπει αρχικά να διερευνηθούν είναι ούσ.

(α) έχετε προσέξει το παιδί σας να ξεκινάει πάντα με το ίδιο χέρι και μετά να αλλάζει χέρι; Εάν συμβαίνει αυτό, τότε σημαίνει ότι το παιδί έχει αδύναμα στασικά πρότυπα και αυτό που χρειάζεται είναι ασκήσεις ενδυνάμωσης τόσο στην λεπτή κίνηση όσο και στην αδρή.

(β) έχετε δει το παιδί σας να παίρνει με το αριστερό χέρι αυτό που βρίσκεται αριστερά και με το δεξί αυτό που βρίσκεται δεξιά; Επίσης μήπως γράφει από τα αριστερά με το αριστερό και μόλις φτάσει στη μέση της σελίδας αλλάζει χέρι; Αν συμβαίνουν αυτά, τότε θα πρέπει να τονώσετε σημαντικά το πέρασμα της μέσης γραμμής γιατί η ανωτέρω συμπεριφορά δείχνει δυσκολίες στο πέρασμά της.

Τέλος, θα πρέπει να συζητήσετε με Εργοθεραπευτή για το εάν το παιδί σας έχει προτίμηση χεριού.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2. «Το παιδί μου είναι 5,5 ετών. Ενώ χρησιμοποιούσε το αριστερό του χέρι, τώρα που πήγε στο Νηπιαγωγείο χρησιμοποιεί το δεξί γιατί είπε ότι δεν θέλει οι άλλοι να γράφουν με το δεξί και αυτό με το αριστερό. Μάλιστα άφησε εντελώς την αριστερή πλευρά και μοιάζει να λειτουργεί σαν μονόχειρας».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στην ουσία θα πρέπει να διερευνήσουμε γιατί το παιδί αναφέρει αυτό που αναφέρει (να διερευνήσουμε ποια κοινωνική σκέψη και αναζήτηση το οδήγησε σε αυτή του την απόφαση) αλλά και να διερωτηθούμε εάν έχει συμβεί κάτι και έχει αφήσει τόσο «ανενεργή» την αριστερή του πλευρά. Το ότι ένα παιδί επιλέγει μία πλευρά, δεν σημαίνει ότι η άλλη πλευρά πρέπει να παραμελείται! Στην πραγματικότητα, η άλλη πλευρά έχει ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει ως βοηθητικό χέρι, ή "βοηθός" χέρι - για παράδειγμα, κρατώντας το χαρτί σταθερό ενώ το κυρίαρχο χέρι γράφει, στο χειρισμό του χαρτιού ενώ το προτιμώμενο χέρι κόβει με ένα ψαλίδι κλπ. Εάν λοιπόν το παιδί δεν χρησιμοποιεί δραστηριότητες αμφίπλευρου συντονισμού και έχει «αφήσει» εντελώς το αριστερό του χέρι (πχ σε δραστηριότητες παιδικής χαράς, στο ψαλίδι, στο ντύσιμο κλπ) τότε αρχικά θα πρέπει να εξετάσει ένας Παιδονευρολόγος τι έχει συμβεί σε αυτή την πλευρά (την αριστερή). Εάν το κρίνει σκόπιμο, θα πρέπει να εξεταστεί και από Παιδοψυχίατρο αυτή η τόσο επίμονη (ή πιθανά και έμμονη) σκέψη του.

Τέλος, ένας Εργοθεραπευτής θα πρέπει να εξετάσει τόσο το λειτουργικό δυναμικό της κάθε πλευράς, όσο και τις περιβαλλοντικές συνθήκες στο σπίτι και το Σχολείο.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3. «Το παιδί πετάει την μπάλα με το αριστερό αλλά γράφει με το δεξί. Τι να κάνω»;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όπως είδατε και στο τεστ πλευρικής προτίμησης στο ανωτέρω άρθρο, το γράψιμο είναι μόνο ένα μέρος της πλευρίωσης του παιδιού. Στη δραστηριότητα χρειάζεται η χρήση της κυρίαρχης για τη γραφή εγκεφαλικής πλευράς, κάτι που συχνά σε κάποια παιδιά με δυσκολίες παραμένει αριστερά (στα Κέντρα Wernicke & Broca), παρά το ότι όλη η άλλη πλευρίωση της αδρής κίνησης και της ενημερότητας του σώματος βρίσκεται στο δεξί ημισφαίριο του εγκεφάλου. Σε άλλα πάλι παιδιά, η αδρή κίνηση εντοπίζεται στη μία πλευρά και η λεπτή στην άλλη. Στην ουσία όλα τα παραπάνω αποτελούν δυσκολία για τον εγκέφαλο. Η εικόνα αυτή προκαλεί σίγουρα σύγχυση στο μηχανισμό πλευρίωσης, μνήμης, σκέψης και μάθησης.

Η αλήθεια είναι ότι θα πρέπει να εξεταστεί περισσότερο αυτό από έναν Εργοθεραπευτή και να αποσαφηνιστούν κάποια ερωτήματα όπως: Τις άλλες δραστηριότητες λεπτής κίνησης (πχ δραστηριότητες λεπτής κίνησης παρατηρήσεων) με ποιο χέρι

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

είναι το περιβάλλον του Σχολείου (πού είναι η θέση που κάθεται;). Θα πρέπει πάντως να μελετηθεί το ζήτημα περισσότερο και να βρεθούν τρόποι αντιμετώπισης.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4: «Το παιδί μου τα κάνει όλα με το δεξί αλλά χρησιμοποιεί το αριστερό χέρι για το ψαλίδι. Γιατί»;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το ψαλίδι είναι μία πολύπλοκη και παράξενη δεξιότητα λεπτού συντονισμού. Πολλά παιδιά χρησιμοποιούν το κυρίαρχο χέρι για να κρατά το ψαλίδι και κινούν περισσότερο αυτό το χέρι κόβοντας με το ψαλίδι. Άλλα παιδιά προτιμούν να κινούν το χέρι που κρατά το χαρτί (να κουνάνε το χαρτί) και το χέρι με το ψαλίδι να κάνει απλά τις ψαλιδιές. Εάν συμβαίνει αυτό, το παιδί –σε κάποιες σπάνιες περιπτώσεις- μπορεί να επιλέξει το κυρίαρχο χέρι απλά να κρατάει το χαρτί. Θα ήταν καλό να δοκιμαστεί τροποποίηση με το να δοθεί έμφαση στην κίνηση του ψαλιδιού και λιγότερο του χαρτιού.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5: «Το παιδί μου έκανε εγχείριση στραβισμού και άλλαξε κυρίαρχο χέρι στην κίνηση και το γράψιμο. Γιατί»;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η διόφθαλμη όραση παίζει πρωταρχικό ρόλο στην κατάκτηση της μέσης γραμμής λειτουργίας. Όταν εξετάζουμε τον οπτικοκινητικό συντονισμό, αρχικά πρέπει να εξετάσουμε την οφθαλμική ικανότητα του παιδιού και την οπτική του οξύτητα. Πολλά παιδιά λοιπόν, όταν «καθαρίσει» η όρασή τους, διαλέγουν την πραγματικά κυρίαρχη πλευρά για να λειτουργήσουν, αφού έχει πια απελευθερωθεί η όραση. Για αυτό το ζήτημα, θα ήταν καλό να το συζητήσετε αρχικά με τον Οφθαλμο-χειρουργό του παιδιού σας και πιθανά και με Αναπτυξιακό Οπτομέτρη!

ΕΡΩΤΗΣΗ 6: «Μου είπαν ότι το παιδί μου έχει «μικτή πλευρίωση». Τι σημαίνει αυτό; Είναι κάποιο πρόβλημα»;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όταν μιλάμε για «μικτή πλευρίωση», εννοούμε ότι το παιδί έχει διαφορετική προτίμηση στο χέρι, το μάτι, το αυτί, το πόδι. Αλλιώς οι Νευροψυχολόγοι το ονομάζουν «μη ομοιογενή πλευρίωση». Η σύγχρονη άποψη της Νευρολογίας είναι ότι αυτό συμβαίνει συχνά και δεν είναι πρόβλημα. Οι έρευνες όμως έχουν αποδείξει ότι αυτές οι δυσκολίες σχετίζονται με νευροψυχολογική ανωριμότητα και συχνά συνδέονται με δυσκολίες προσανατολισμού στον χώρο και δυσκολίες στην κινητική επιδεξιότητα και στην ικανότητα μάθησης της γραφής. Θα πρέπει λοιπόν να εξεταστεί από Εργοθεραπευτή το γενικότερο λειτουργικό δυναμικό του παιδιού

ΕΡΩΤΗΣΗ 7: «Μου είπαν ότι το παιδί μου είναι αμφιδέξιο. Μπορεί αυτό να είναι πρόβλημα»;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μερικοί άνθρωποι είναι καλοί στο να χρησιμοποιούν και τα δύο χέρια και τους αρέσει να «καμαρώνουν» για αυτές τις δεξιότητές τους. Αυτή η ικανότητα ονομάζεται «αμφιδεξιότητα» και συμβαίνει σε πάρα πολύ μικρό ποσοστό του πληθυσμού (μόλις στο 1-2%). Για ένα παιδί όμως, είναι πολύ καλύτερο να αναπτύξει αντοχή και επιδεξιότητα με το ένα χέρι. Αυτό θα το βοηθήσει να αναπτύξει την ακρίβεια και την ταχύτητα σε δραστηριότητες λεπτής κινητικότητας, ιδιαίτερα στο γράψιμο. Είναι πολύ καλύτερο να έχουμε ένα εξειδικευμένο χέρι για να κάνει τη δουλειά καλά από δύο μέτρια χέρια. Θα πρέπει λοιπόν να το συζητήσετε με Εργοθεραπευτή για να διερευνηθεί τι θα μπορούσε να γίνει ώστε να εγκατασταθεί κυρίαρχο χέρι (πάντα η μία πλευρά είναι –έστω και ελάχιστα

πιο λειτουργική από την άλλη

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

ΕΡΩΤΗΣΗ 8: «Η Εργοθεραπεύτρια του παιδιού μου, μου ανέφερε ότι είναι νωρίς ακόμη για το παιδί μου να εδραιώσει πλευρίωση (είναι 4,5 ετών) και μου έδωσε πολλές ασκήσεις αμφίπλευρου συντονισμού. Είναι σωστό αυτό»;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι πολύ σωστό. Επαναλαμβάνουμε ότι ο εγκέφαλος πλευριώνεται όταν είναι έτοιμος να πλευριωθεί. Αναμένουμε έως και την ηλικία των 5 – 5,5 ετών. Οποιαδήποτε άλλη προσπάθεια, μπορεί να εγκαταστήσει ένα χέρι, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι θα επέλθει και η κυριαρχία και στο εγκεφαλικό ημισφαίριο. Όπως προαναφέρθηκε και στο άρθρο, θεωρείται απαραίτητη η καλλιέργεια του αμφίπλευρου συντονισμού και του περάσματος μέσης γραμμής πριν ο εγκέφαλος του παιδιού επιλέξει την πλευρική του κυριαρχία.

ΕΡΩΤΗΣΗ 9: «Το παιδί μου κάνει πολλούς καθρεπτισμούς στη γραφή. Μου είπαν ότι πρέπει να βελτιώσω την πλευρίωσή του. Εγώ όμως βλέπω ότι γράφει πάντα με το δεξί».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όπως είδατε και πιο πάνω στο άρθρο, η κυριαρχία δεν μετριέται μόνο με τη γραφή του παιδιού. Ο καθρεπτισμός είναι μία δυσκολία προσανατολισμού στο χώρο που κατά την σύγχρονη βιβλιογραφία οφείλεται σε ατελή μεσολοβιακή λειτουργία ή σε ατελή εγκεφαλική πλευρίωση (μην ξεχνάμε ότι στα παιδιά με δυσλεξία δεν βρέθηκε στις απεικονίσεις διαφορά στον όγκο των δύο ημισφαιρίων). Όλα τα παιδιά θα εμφανίσουν (το πολύ για 6 μήνες) στην προσχολική ηλικία καθρεπτική λειτουργία, στην προσπάθεια του εγκεφάλου να εξειδικεύσει την ασυμμετρία του. Είναι πολύ σωστό να εφαρμόσουμε ασκήσεις τόσο εγκεφαλικής πλευρίωσης, όσο και κυριαρχίας χεριού (κύρια μέσω ασκήσεων περάσματος μέσης γραμμής και κιναισθητικής τόνωσης). Θα πρέπει γενικά να μελετηθεί περισσότερο η πλευρίωση του παιδιού σας από Εργοθεραπευτή.

ΕΡΩΤΗΣΗ 10: «Το παιδί μου είναι 6 ετών και του χρόνου θα πάει στην Α Δημοτικού. Δεν έχει προτιμήσει όμως ακόμη χέρι στο γράψιμο. Η Νηπιαγωγός του μου είπε ότι ίσως να ήταν καλύτερο να επαναλάβει το Νηπιαγωγείο. Συμφωνείτε σε αυτό»;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Από τη στιγμή που το παιδί δεν έχει αναπτύξει σαφή προτίμηση χεριού, σημαίνει σίγουρα ότι δεν έχει αποκτήσει σαφή προτίμηση εγκεφαλικής πλευρίωσης. Αυτά τα παιδιά αντιμετωπίζουν μη ετοιμότητα ή και συγχυτική εικόνα σε ασκήσεις προσανατολισμού στο χώρο, σωματικού σχήματος (συχνά έχουν φτωχή ζωγραφική έκφραση) και γραφοκινητικών δεξιοτήτων με αποτέλεσμα τον ουσιαστικό κίνδυνο εμφάνισης μαθησιακών δυσκολιών κατά την σχολική ένταξη. Καταρχάς λοιπόν, δείχνουν φυσιολογικές οι ανησυχίες της Νηπιαγωγού. Η ουσία είναι ότι θα πρέπει να διερευνηθεί διεξοδικότερα η Σχολική ετοιμότητα του παιδιού από Αναπτυξιολόγο και επίσης να διερευνηθεί η δυσκολία στην προτίμηση χεριού από Εργοθεραπευτή.

ΕΡΩΤΗΣΗ 11: «Ο μικρός βρίσκεται στη Β Δημοτικού και το κύριο αίτημα για ένταξη στην Εργοθεραπεία ήταν η αδιαφοροποίητη πλευρίωσή του. Η εικόνα του παιδιού πλέον είναι να χρησιμοποιεί ξεκάθαρα το δεξί μέρος σώματος σε όλες τις δραστηριότητες εκτός από τη γραφή σε χαρτί. Δηλαδή για τη γραφή σε κάθετο επίπεδο, η με κλειστά μάτια, η στον αέρα κτλ χρησιμοποιεί ΔΕΞΙ η λαβή του είναι ώριμη με το δεξί ενώ σε χαρτί με μολύβι ΑΡΙΣΤΕΡΟ και με κλειστό αντίχειρα το οποίο πάρα τις φιλότιμες προσπάθειες δεν αλλάζει με τίποτα. Πριν το καλοκαίρι και με την σύμφωνη γνώμη σας είχαμε ανακοινώσει στους γονείς ξεκινά τότε θα συνεχίσουμε βελτιώσει την ποιότητα γραφής. Ο μικρός όμως αν και σκιμαζει ρλεπει το

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

αποτελεσμα, ταχύτητα, ποιότητα γραφής, επιστρέφει στο αριστερό όπου και έχει μάθει. Το ερώτημα μου όπως και των γονέων: -τι να κάνουμε που δεν δείχνει να αλλάζει για τους παραπάνω λόγους. Μπορείς να αφήσεις με αυτή την εικόνα ένα παιδί και να πεις τι ότι έχει ολοκληρώσει ;;; (οι γονείς διαμαρτύρονται γιατί δεν τον ενισχύουμε να αλλάξει χέρι η τι πρόβλημα θα υπάρχει εάν το παιδί χρησιμοποιεί και τα δυο χέρια και μήπως πρέπει να σταματήσουμε αφού δεν μετατοπίζεται {κάποιος ειδικός τους είχε πει στο παρελθόν πως θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στη μάθηση του κτλ}). Θα ήθελα πραγματικά τη γνώμη σας τι να κάνω με τον μικρό (τον σταματώ και πώς το τεκμηριώνω ή συνεχίζω αλλά με τι στόχο να περιμένω κάτι το οποίο προφανώς δεν θα γίνει ποτέ). Χρειάζομαι κι εγώ απαντήσεις και με τη σειρά οι γονείς οι οποίοι είναι πολύ ανήσυχοι. Ευχαριστώ πολύ θα εκτιμούσα μια απάντησή σας. Μ.Γ. Εργοθεραπεύτρια».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αξιότιμη συνάδελφε σας ευχαριστώ για την επικοινωνία σας. Προφανώς από ότι βλέπω το παιδί δυσκολεύεται πολύ να «αλλάξει συνήθεια» γραφής. Προφανώς το παιδί έχει μία ατελή πλευρίωση η οποία επιμένει σημαντικά. Με λίγα λόγια, βλέπω ότι ο εγκέφαλος, αν και κινητοποιεί το αριστερό ημισφαίριο στην υπεύθυνη για την αδρή κίνηση πλευρά, στην πιο λεπτή που απαιτεί πιο απαιτητικό οπτικοκινητικό συντονισμό, χρησιμοποιεί το δεξί. Η ερώτηση ξεκάθαρα είναι να δούμε το γιατί γίνεται αυτό. Η απάντηση μπορεί να δοθεί από δύο ειδικότητες: Παιδονευρολόγο και Αναπτυξιακό Οπτομέτρη. Για τη δεύτερη ειδικότητα, αιτούμαι να μελετηθεί ο τρόπος που ενεργοποιούνται οι οφθαλμοί κατά την λεπτή οπτικογραφοκινητικότητα. Για το εάν θα πρέπει να συνεχίσει Εργοθεραπεία, η απάντηση θα έρθει (α) από την αξιολόγηση των δύο ανωτέρω ειδικοτήτων και (β) από το εάν υπάρχουν άλλες δυσκολίες στο παιδί, όπως αμφίπλευρος συντονισμός, πέρασμα μέσης γραμμής, αισθητηριακή επεξεργασία (κύρια με απασχολεί η αφή και η ιδιοδεκτικότητα), οπτικοχωρικές δυσκολίες, σχήμα σώματος, μαθησιακές δυσκολίες εικόνα διάσπασης, δυσκολίες χρονισμού και δυσκολίες αυτοεξυπηρέτησης και αυτοδιαχείρισης. Εάν όχι, μπορείτε απλώς να δώσετε οδηγίες στην οικογένεια και follow up ανά τρίμηνο για να εκτιμάται η εξέλιξη της γραφής όσον αφορά την ποιότητα, ταχύτητα και ευχέρεια. Όπως αναφέρατε, καλώς κάποιος συνάδελφος στο παρελθόν ανέφερε ότι παιδιά με ατελή πλευρίωση, έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να εμφανίσουν συγχυτική εικόνα στη μάθηση, αλλά σας επαναλαμβάνω ότι για να εγκατασταθεί η πλευρίωση, πρέπει να το επιτρέψει ο εγκέφαλος και από ότι βλέπω αυτό έχει σταθεί αδύνατο παρά τις φιλότιμες προσπάθειές σας. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε και το άρθρο στη δ/νσή μας <https://proseggisi.gr?p=12918>.

ΕΡΩΤΗΣΗ 12: «Έχω ένα παιδάκι 4 ετών με ΔΑΦ που πηγαίνει προνήπιο και έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα Εργοθεραπείας από πέρυσι. Το παιδί δεν είχε πλευρίωση και είχε σημαντικές δυσκολίες τόσο στην αδρή όσο και στη λεπτή του κίνηση. Δουλέψαμε με δραστηριότητες ενδυνάμωσης, αμφίπλευρου συντονισμού (ταυτόχρονου και διαδοχικού), μέσης γραμμής, σχήμα σώματος. Προς το τέλος του καλοκαιριού άρχισε να δείχνει προτίμηση στο δεξί χέρι έχοντας και πιο ώριμη σύλληψη και ξεκινήσαμε ασκήσεις προγραφής σε κάθετο επίπεδο. Εδώ και δυο μήνες περίπου έχω παρατηρήσει ότι στη γραφή χρησιμοποιεί συχνά το αριστερό χέρι. Δεν ξεκινά πάντα με το ίδιο αλλά τις περισσότερες φορές αλλάζει σε αριστερό. Σε συζήτηση με τους γονείς διαπίστωσα ότι παρά τις οδηγίες μου για ενίσχυση του δεξιού χεριού (στην καθημερινότητά του) εκείνοι θεωρούν ότι είναι αριστερόχειρας λόγω της προτίμησης στη γραφή και του ενισχύουν το αριστερό. Προφανώς το παιδί βρίσκεται σε σύγχυση! Αυτή τη στιγμή το παιδί χρησιμοποιεί δεξί χέρι για να κόψει (κινεί το ψαλίδι και όχι το χαρτί), για να φάει με κουτάλι, να β

από κάτω για να βιδώσει καπάκι (αί

πέρασμα μέσης γραμμής και χρησιμοποιεί πότε το ένα και πότε το άλλο σε δραστηριότητες όπως τα

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

τουβλάκια (επιλέγει το πιο κοντινό στο χέρι του). Εγώ αυτή τη στιγμή συνεχίζω και πάλι με δραστηριότητες ενδυνάμωσης, αμφιπλευρικότητας και μέσης γραμμής εξηγώντας στους γονείς ότι ακόμα δεν είναι ώριμη η πλευρίωση του και ηλικιακά αυτό κατατάσσεται στα 5 με 5 1/2. Με τη γραφή τι κάνω; Έχετε να μου προτείνετε κάτι;».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Καταρχάς συγχαρητήρια για την πολύ σωστή παρέμβαση όσον αφορά την καλλιέργεια πλευρίωσης μέσω της ενδυνάμωσης του αμφίπλευρου συντονισμού και της εμπειρίας «δυναμικών τριγώνων». Η βιβλιογραφία αναφέρει ότι ένα ποσοστό 20% των παιδιών (από προσωπική εμπειρία θα το τοποθετούσα περίπου στο 10%), πιθανά να αλλάξει την προτίμηση χεριού όσον αφορά την γραφοκινητικότητα όταν εμπλακεί πιο ενεργά και συστηματικά και επαναλαμβανόμενα στη γραπτή απαίτηση (πιθανή είτε εγκεφαλική πλευρίωση, είτε περιβαλλοντική, είτε καλύτερη ποσόστωση δύναμης στο αριστερό χέρι). Επειδή το παιδί είναι ακόμη ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΟ και με μία σοβαρή πυρηνική δυσκολία, είναι καλό να μην δίνουμε προσοχή στην ενίσχυση πλευρίωσης, αλλά ακόμη στο πέρασμα μέσης γραμμής (πχ πρόκληση από την αριστερή πλευρά, ενώ το αριστερό χέρι κρατάει ήδη κάτι ή είναι απασχολημένο) και την ενδυνάμωση και ενίσχυση των λεπτών κινητικών δεξιοτήτων διεξοδικότερα. Όσον αφορά τη γραφή, η παγκόσμια βιβλιογραφία, αλλά και η εμπειρία, λέει ένα και μόνο πράγμα: ενισχύστε την έκφραση και την παραγωγή και όχι το προτιμώμενο χέρι. Αυξείστε τα κίνητρά του για ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ σε αυτή την ηλικία και για ΑΥΤΟΕΚΦΡΑΣΗ, λιγότερο από φορμάρισμα γραμμάτων. Ταυτόχρονα εξασφαλίστε ότι και τα 2 χέρια χρησιμοποιούν δυναμική τριποδική σύλληψη και έχουν κινητικότητα. Συμφωνώ και υπενθυμίζω ότι στα 5,5 έτη εγκαθίσταται πλήρως η πλευρίωση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 13: «Παρακολουθώ ένα παιδί ηλικίας 5,5 ετών που φοιτά σε νηπιαγωγείο (δεν έχει πάρει κάποια διάγνωση). Έχουμε κάνει μόνο τέσσερις συνεδρίες. Χρησιμοποιεί το δεξί χέρι για να κόψει, να χρησιμοποιήσει εργαλεία, να πιάσει αντικείμενα αλλά χρησιμοποιεί σταθερά το αριστερό χέρι μόνο στη γραφή (με κλειστό αντίχειρα). Εδώ έχω προβληματιστεί περισσότερο!».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Καταρχάς η βιβλιογραφία αναφέρει ότι ένα ποσοστό 20% των παιδιών (από προσωπική εμπειρία θα το τοποθετούσα περίπου στο 10%), πιθανά να αλλάξει την προτίμηση χεριού όσον αφορά την γραφοκινητικότητα όταν εμπλακεί πιο ενεργά και συστηματικά και επαναλαμβανόμενα στη γραπτή απαίτηση (πιθανή είτε εγκεφαλική πλευρίωση, είτε περιβαλλοντική, είτε καλύτερη ποσόστωση δύναμης στο αριστερό χέρι, είτε δυσκολίες λεκτικού ερμαρίου – γραπτή έκφραση). Αν έχει δυσκολίες στο λεπτό συντονισμό, θα πρέπει να δώσετε ασκήσεις λεπτής κίνησης και συντονισμού και πάλι με σκοπό την αμφιπλευρικότητα και το πέρασμα μέσης γραμμής. Αυτού του τύπου η πλευρίωση φέρνει πάντα κάποια συγχυτική εικόνα στη νευρολογική επεξεργασία στο παιδί, αλλά δεν μπορούμε να την αλλάξουμε. Δίνουμε ασκήσεις συνεργασίας μεσολοβίου και προτείνουμε απλά τη γραφή με το δεξί χέρι, όπως όμως και ταυτόχρονη γραφή. Για την γραφοκινητική ετοιμότητα μας νοιάζει η ακρίβεια των γραφομένων, η ευαναγνωσία, η ταχύτητα και η ροή. Αυτοί είναι οι βασικοί στόχοι μας και όχι η αλλαγή της προτίμησης του χεριού.

ΕΡΩΤΗΣΗ 14: « Αν τελικά ένα παιδάκι είναι αριστερόχειρας του μαθαίνουμε την κατευθυντικότητα των γραμμάτων ανάποδα; Και στα μικρά γράμματα όπως π.χ το "ξ" του δείχνουμε να ξεκινά από κάτω;».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η κατευθυντικότητα των γραμμάτων στον αριστερόχειρα είναι συγκεκριμένη, γιατί υπάρχει διαφορετικός τρόπος εγκεφαλικής ροής. Στην δ/ση http://prwtikasetina.blogspot.gr/2013/11/blog-post_6350.html υπάρχει η φορά για τα ελληνικά γράμματα και στην <http://www.lefthandedchildren.org/letter-formation.htm> για τα αγγλικά γράμματα.

Μην διστάσετε να απευθύνετε την ερώτησή σας στην δ/ση info@oldstratos.dev.cc. Η ερώτησή σας θα απαντηθεί άμεσα και θα αναρτηθεί στην ανανέωση του παρόντος άρθρου.

Κοινοποίησε στο Facebook

Κοινοποίησε στο twitter

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

Σχετικά Άρθρα

Είμαστε εδώ για σας

Η εξειδικευμένη και έμπειρη ομάδα μας είναι έτοιμη να σας στηρίξει. Ελάτε να μας γνωρίσετε από κοντά.

Επικοινωνία

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies](#).

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΣΤΟΤΟΠΟΣ

Εγγραφή στο Newsletter

your@email.com

Εγγραφείτε

Χρησιμοποιώντας τον ιστότοπο συμφωνείτε με την [Πολιτική Cookies.](#)

